

Stemverklaringen en collegeverklaring bij raadsprogramma dRaad

CDA

Als CDA-fractie zijn we trots op het gezamenlijk behaalde eindresultaat. Een raadsprogramma waar coalitie en oppositie hun inbreng in hebben gehad. Wat kaders geeft aan het college en nog ruimte geeft voor politieke inkleuring. Wij zien onze speerpunten van ons verkiezingsprogramma duidelijk terug in voorliggend raadsprogramma.

1. Zoals de aanpak van de woningcrisis. Een bouwopgave voor alle kernen, met een duidelijke regierol voor het college. Waarbij onze inzet zal zijn dat van het totaal aantal nieuwe woningen 1/3 bestemd is voor starters en 1/3 voor senioren.
2. Een brede gezonde leefomgeving in het Land van Cuijk.
3. Een vitaal buitengebied, met oog voor de transitie **en** innovatie van de agrarische sector.
4. Het verbeteren van de duurzame bereikbaarheid binnen onze gemeente en betere verbindingen met de regio.
5. Het behalen van de klimaatdoelen door duurzame opwekking van energie en het verhogen van de netwerkcapaciteit.
6. Maar ook voor een betrokken samenleving, met aandacht voor het rijke verenigingsleven en bijpassende gemeenschapshuizen.
7. Een verschuiving van zorgstelsel naar preventie, waarbij we kiezen voor Positieve Gezondheid.
8. Een inclusieve samenleving, waaraan iedereen kan deelnemen **en** bijdragen. Waarbij we uitgaan van de eigen kracht van de inwoner, wat wil en kan de bewoner zelf en wat heeft hij/zij nodig.
9. En de inzet op het voorkomen van armoede, met kansen en gelijkheid voor kinderen.

Deze opsomming van speerpunten uit het raadsprogramma zijn voor de CDA-fractie belangrijke prioriteiten, die nu een verdere uitwerking gaan krijgen.

En om tot een juiste inspraak en betrokkenheid te komen van inwoners, zijn dorpskracht en kernendemocratie belangrijke ingrediënten.

We gaan als CDA-fractie met inwoners en stakeholders deze verbinding aan. Een weg die samen verkend en gevormd zal gaan worden.

Deze weg leggen we ook als raad en met het college af.

Er ligt nu een raadsprogramma wat richting geeft, en verder vertaald zal gaan worden in visie en beleid.

Onze ambities zijn hoog, waarbij rekening gehouden dient te worden met de financiële mogelijkheden.

Verantwoord financieel beleid is voor de CDA-fractie een belangrijk uitgangspunt, zo mag stijging van de lokale belastingen geen sluitpost zijn van de begroting.

Onze wensen, met het oog op de mogelijkheden zullen tijdens de kaderbrief ruim de aandacht krijgen.

De CDA-fractie stemt in met het voorliggend raadsprogramma en bedankt de andere fracties en de ambtelijke organisatie voor de prettige en constructieve samenwerking.

Team Lokaal

Team Lokaal is van mening dat het raadsprogramma “dRaad” een goede eerste richting aan het college geeft. Ook vinden wij het goed dat er sámen met de raad aan een gedeelde kennisachtergrond wordt gewerkt, bijvoorbeeld om de visie voor het buitengebied op te stellen. In de huidige tijd van polarisatie over het stikstofbeleid vinden wij het van groot belang dat keuzes worden gemaakt op basis van correcte inhoudelijke argumenten.

Dit raadsprogramma is echter veel minder concreet dan wij hadden gehoopt. Veel moet nog worden uitgezocht en uitgewerkt, en onduidelijk is wie hier de prioriteit van bepaalt. En juist als het concreter gaat worden, bijvoorbeeld “we planten voor elke inwoner een boom” of “we bouwen in elke kern” zullen waarschijnlijk verschillen van inzicht ontstaan. Welke kant gaan we dan op als raad?

Ook als we meer concrete plannen maken, met prioritering, blijft er een belangrijk punt van zorg: een financiële paragraaf van dit raadsprogramma ontbreekt. Hebben we voldoende ambtelijke capaciteit om álle ambities uit dit programma verder uit te werken, en zijn er voldoende financiën om plannen uit te voeren? Zetten we niet in op te veel plannen en wekken we zo verwachtingen bij inwoners die we niet waar kunnen maken? Voor ons is dit raadsprogramma daarom een voorlopig programma met **ambities van de raad**. Op basis van een financiële paragraaf, of de begroting van gemeente Land van Cuijk, zullen aanpassingen in prioritering en uitvoering helder moeten worden, en ambities wellicht aangepast.

Naast deze algemene opmerkingen wil Team Lokaal de volgende zes punten benadrukken:

1. Terugdringen van het **woningtekort** heeft inderdaad de hoogste prioriteit. Dit betekent inzetten op betaalbare woningen door ook te sturen op (grond)prijzen: geen winstmaximalisatie voor gemeente én bouwer. Een proactief grondbeleid voeren en bouwen dichtbij bestaande kernen, binnen loopfietsafstand van een kern. Bouwen naar behoefte waarbij we ons niet tegen moeten laten houden door demografische prognoses. Te vaak worden deze gebruikt om het bouwen van (huur)woningen niet op te pakken.
2. Er wordt ingezet op **ontmoeten**. Hier willen wij meegeven dat ook de inrichting van de openbare ruimte een rol kan spelen in ontmoeten en een betrokken samenleving. Ook zien wij een grotere rol van kunst en cultuur in het creëren van een betrokken samenleving.
3. Vitaal en duurzaam buitengebied. Hier vinden wij het heel belangrijk dat er met een brede kijk op het buitengebied wordt gewerkt aan een nieuwe balans. Een **gezonde en schone leefomgeving** gaat Team Lokaal voor. Intensivering van “keukentafel gesprekken” om dit samen met ondernemers te bereiken.
4. Over de paragrafen van het **sociaal domein** zijn we zeer tevreden. Wel moeten we oppassen dat in het jeugdbeleid niet alles geïnstitutionaliseerd wordt.
5. Betreffende **kernendemocratie** is voor ons van belang dat we de kennis, kracht en ideeën van inwoners optimaal benutten. Kernendemocratie is een visie over rolopvatting en de relatie tussen college, raad en ambtenaren en de samenleving waarbij inhoudelijke, procedurele en kader stellende regels duidelijk zijn.
6. Wij missen in “dRaad” visievorming en aandacht betreffende **economie**, bijvoorbeeld over mogelijkheden voor meer hoogwaardige banen in kennisintensieve maakindustrie en dienstverlening. Hier zullen wij extra op letten hoe en of dit terecht komt in de begroting van Land van Cuijk.

Liberaal LVC

Na de samenwerking zijn de woorden er, nu de daden nog. Daar gaan we voor.

Met het grootste deel zijn we het natuurlijk eens. Een nuancering willen we aanbrengen als het gaat over onderwerpen waarvan de bestuurders van deze gemeente denken: *dat moeten we even bepalen en regelen* en wij als Liberalen juist van mening zijn dat we dat aan de gemeenschap zelf over moeten laten. Zo vinden wij dat bijvoorbeeld een cultuuraanjager pas nodig is als onze inwoners erom vragen en dat ook kunnen beargumenteren. Ook een armoedecoördinator hoeft bij ons pas aangesteld te worden als er duidelijk vraag naar is. Met andere woorden: meer vraaggericht werken in plaats van aanbodgericht. Datzelfde geldt ook voor burgerparticipatietrajecten. Je moet onze inwoners er niet met de haren bij willen slepen.

Wat ons betreft is dit raadsprogramma niet in beton gegoten. Als we open in gesprek blijven, kunnen nieuwe inzichten en argumenten een koerswijziging noodzakelijk maken.

GroenLinks-PvdA

De afgelopen periode hebben we hard gewerkt aan een raadsprogramma, waarin we proberen om op een aantal onderwerpen zo concreet mogelijk afspraken te maken over welk beleid de komende jaren uitgewerkt moet worden en welke discussies we daarvoor in deze gemeenteraad gaan voeren. Als GroenLinks-PvdA zijn we heel erg tevreden over het resultaat: een uitgebreid raadsprogramma met duidelijke ambities om het Land van Cuijk de komende vier jaar niet alleen een goede start te geven, maar ook verder te kunnen brengen. Wel moeten we er allemaal voor waken dat de goede woorden die op papier staan straks ook daadwerkelijk worden gerealiseerd, door het college en door de raad.

In een aantal punten uit het raadsprogramma herkennen wij duidelijk ons GroenLinks-PvdA geluid. Zo zijn we blij dat de raad met ons wil inzetten op een armoedecoördinator, die moet helpen om het totaalbeleid en de oorzaken van armoede met name bij kinderen en jonge gezinnen aan te pakken. En we zijn blij dat de raad de ambitie heeft om in 2045 klimaatneutraal te zijn en onze gemeentelijke gebouwen, wagenpark en machinepark uiterlijk in 2030 verduurzaamd te hebben.

Ook zet de raad in op een voortrekkersrol voor het Land van Cuijk in de RES regio, waarin we gaan voor meer samenhang en samenwerking. En we gaan voor een geboortebos, een nieuw gemeentelijk bos waarin we voor elke nieuwe inwoner van het Land van Cuijk bomen kunnen planten.

Er zijn ook discussiepunten aangestipt die voor GroenLinks-PvdA van groot belang zijn de komende periode. Zo gaan we nog in gesprek over de grenzen voor en ondersteuning vanuit minimaregelingen. Wat GroenLinks-PvdA betreft is het zeker in deze tijd keihard nodig dat we meer mensen die het krap hebben, die het niet lukt de duurdere boodschappen of energierekeningen te betalen, ruimer tegemoet komen. Wij blijven ons dan ook inzetten voor minimaregelingen op 130% van het bijstandsniveau.

Bij de integrale mobiliteitsvisie hebben we ook een aantal goede uitgangspunten opgenomen, maar blijft GroenLinks-PvdA inzetten op meer ruimte voor wandelaars en fietsers, meer autoluwe centra en veilige en snelle fietsverbindingen. Het doortrekken van de A77 past wat ons betreft juist niet in deze tijd van nieuwe, innovatieve en duurzame vormen van mobiliteit.

Tot slot zijn we blij dat de raad meer werk gaat maken van het concreter invullen van kernendemocratie en samenspel in de raad. Er komt een vernieuwde raads werkgroep kernendemocratie, en we zetten in op meer betrokkenheid in het raadsproces, meer loslaten en overlaten aan de kernen en meer aandacht voor de groepen in de samenleving die de politiek soms moeilijk bereikt. Verder dan de dorps- en wijkraden willen we iedereen een plek geven om te blijven meepraten over de politieke keuzes in het Land van Cuijk, zoals we ook dit raadsprogramma met zo veel mogelijk partijen hebben geschreven. Met dat resultaat blijven wij voorlopig erg tevreden.

SP

De SP heeft constructief deelgenomen aan het opstellen van dit raadsprogramma. Een raadsprogramma wat een consensus moet zijn van de gehele raad. Dit is al lastig aangezien twee partijen niet mee deden.

Wat er is uitgekomen is echter zeer algemeen. We hebben gekeken tot waar de consensus lag.

De SP ziet dit stuk dan ook meer als richtinggevend over welke onderwerpen belangrijk zijn en waarin we (snel) keuzes moeten gaan maken. Die keuzes zijn de momenten waarop het politiek juist interessant wordt en waar het pijn kan gaan doen. Deze fase staat nu voor de deur.

De SP had graag in dit stuk al keuzes gemaakt. Zoals bijvoorbeeld meer sociale woningbouw (uiteindelijk minimaal 30%). Wat de SP aanspreekt is dat we willen gaan kijken naar de mogelijkheid om de schuldhulpverlening meer naar ons toe te trekken als gemeente. Hier een sterkere regierol willen pakken.

Voor de transitie in het buitengebied hadden we graag al wat sterkere en wellicht rigoureuze keuzes willen maken. Niet zo zeer met minder boeren, maar met andersoortige boeren met in ieder geval minder vee. Hoe zorgen we dat wij als gemeente ook echt de groene transitie gaan maken? De SP is voorstander van meer circulaire, kleinschalige landbouw. Een eerlijke prijs voor een eerlijk product.

VVD

De VVD Land van Cuijk is tevreden over het voorliggende raadsprogramma. We hopen dat in de uitwerking van het programma alle partijen mee kunnen en mogen blijven doen. In het proces van de totstandkoming van dit programma is dat zeker gelukt, alle partijen zijn gehoord. Het was constructief!

De VVD Land van Cuijk wil in deze stemverklaring twee punten benadrukken:

1. In het programma wordt gesproken over een 'gezonde leefomgeving' bij het hoofdstuk over het buitengebied. De VVD Land van Cuijk wil expliciet uitspreken dat dit niet betekent dat we hiermee onze agrarische ondernemers willen beperken in hun bedrijfsvoering. De discussie over wat een 'gezonde leefomgeving' inhoudt is besproken tijdens het proces, maar is nog zeker een onderdeel van een toekomstige discussie. We moeten trots zijn op wat onze regio groot heeft gemaakt en dit is agrifood.
2. In het programma is in onze ogen te weinig aandacht voor onze ondernemers. De ondernemers, groot en klein zijn de fundamenten van onze bloeiende regio. Zij zorgen voor werkgelegenheid, zijn goed voor de gemeentelijke financiën en een sponsor voor het verenigingsleven. Het woord ondernemer komt maar 5 keer voor en het woord bedrijven slechts 3 keer en bij de laatste vooral wat ze moeten. Wij willen dit omdraaien: de gemeente MOET ervoor zorgen dat de ondernemers kunnen ondernemen. Er MOET gezorgd worden voor een goed vestigingsklimaat, voor een luisterend oor voor initiatieven en inspelen op mogelijke ontwikkelingen. Niet alleen veel overleggen, maar concreet en praktisch aan hun zijde staan.

Met deze stemverklaring geven wij onze aanvulling op het raadsprogramma. Wij hopen op een raadsperiode waar invulling wordt gegeven aan harmonisatie, initiatieven groot of klein worden gehonoreerd, evenementen en verenigingen kunnen bruisen, ondernemers kunnen ondernemen en innoveren en onze gemeenschap kan zeggen dat het écht goed wonen, werken en recreëren is in de gemeente Land van Cuijk.

D66

In dit raadsprogramma hebben we over veel onderwerpen overeenstemming gevonden. We hebben elkaar als raadsledentijdens het maken van het raadsprogramma ook beter leren kennen. D66 hoopt dat dit leidt tot een positieve en inhoudelijk goede samenwerking dwars door oppositie en coalitieverbanden heen. Tot een open bestuurscultuur in het Land van Cuijk waarin we elkaar op een respectvolle manier scherp gaan houden op de inhoud. Om met zovelen tot overeenstemming te komen over de inhoud van het raadsprogramma betekent ook concessies doen, blijven hangen in redelijk algemene beschrijvingen waar alle partijen zich in kunnen vinden.

Zonder andere onderwerpen tekort te willen doen willen we als D66 drie belangrijke onderwerpen benoemen.

1. Buitengebied

Een wezenlijke en snelle transitie is nodig om klimaat, leefbaarheid en economie in het buitengebied in balans te brengen. Dit is veel te lang blijven liggen en nu dwingt de huidige stikstofcrisis tot directe actie. D66 wil dat de gemeenteraad in het Land van Cuijk haar verantwoordelijkheid neemt. Geen uitstel, maar boeren die willen stoppen of veranderen helpen met een duurzame financiële toekomst. Voor leegkomende agrarische panden moet samen met de boeren naar een andere bestemming worden gezocht. Vrijkomend agrarische gronden inzetten voor natuur, natuurinclusieve landbouw, zonnepanelen en windmolens.

2. De jeugdzorg

Opnamestops, wachtlijsten, één op de tien jongeren doet een beroep op de jeugdzorg. Gaat het niet goed met onze jeugd of met de jeugdzorg? D66 denkt het laatste. Veranderingen in de manier waarop we onze preventie en zorg regelen zijn dringend noodzakelijk. Dit moeten we als gemeenteraad direct oppakken om er voor te zorgen dat de jongeren en hun gezinnen die de hulp hard nodig hebben deze ook snel kunnen krijgen.

3. Wonen

We kennen allemaal wel jongeren die op zoek zijn naar een woning maar noodgedwongen bij hun ouders blijven wonen. Of ouderen die graag wat kleiner en comfortabeler willen gaan wonen en niets betaalbaars kunnen vinden. Er is te weinig doorstroming. Er moet meer, sneller en innovatiever worden gebouwd. D66 wil dat we waar mogelijk regels vereenvoudigen en procedures verkorten om sneller tot bouwen te komen.

FVD

Voor ons ligt het raadsprogramma voor Land van Cuijk voor de komende 4 jaar.

Bij Forum voor Democratie kijken wij op een andere manier naar de (politieke) ontwikkelingen in de wereld op het gebied van klimaat, energie, immigratie, economie en gezondheidszorg.

Alles wat ons bindt en (economisch) sterk maakt wordt helaas kapot gemaakt.

De zorgelijke ontwikkelingen die wij zien, lijken door geen enkele andere partij te worden waargenomen.

Mede om deze reden hebben wij destijds besloten om niet te participeren in het raadsprogramma en onderschrijven dit dan ook niet.

Woningtekort terugdringen zal nooit lukken zolang de instroom van immigranten hoger is dan wat er gebouwd kan worden en deze groep voorrang krijgt op de in het Land van Cuijk gewortelde mensen.

Verenigingen en tradities zijn de afgelopen jaren onder druk komen te staan door de overheidsmaatregelen inzake corona, die ons sociaal construct zwaar beschadigd hebben.

Er is géén stikstofcrisis. Landbouw is de economische motor van het buitengebied. Als de overheidsplannen door gaan en de veestapel flink verkleind wordt haalt men het rendement uit de toe- en afnemende bedrijven van de landbouwsector en daarmee het buitengebied.

LPG

Zoals al vaker aangegeven waren en zijn wij geen voorstander van een raadsprogramma op dit moment. Het streven van de meeste partijen was om met externe ondersteuning tot een raads-breed-programma te komen.

De reden waarom wij in deze fase geen toegevoegde waarde zien in een raadsprogramma zal ik even kort toelichten. We kwam van ver maar op 1 januari 2022 was de nieuwe gemeente Land van Cuijk een feit. Vijf gemeentes werden samengevoegd. Een immense opdracht en vraag van ons allen nogal wat. Vijf verschillende culturen, andere systemen en dat vraagt ook een andere rol van de raad. Wat ons betreft hadden we de focus gelegd op bijvoorbeeld drie gezamenlijke punten uit alle verkiezingsprogramma's: wonen, inclusieve samenleving en de economische ontwikkeling. Maar we willen zeker geen tekort doen aan het proces, want daarvoor alleen maar alle lof. En eigenlijk vind ik dat als je ergens niet aan meegedaan hebt, je er ook niks over mag vinden maar toch even kort een reactie. De uitkomst is geen raads-breed-programma maar een breed raadsprogramma. Hierin zijn de nodige algemeenheden te vinden, veel beleid opgelegd door de rijksoverheid en worden er geen duidelijke keuzes gemaakt.

Belangrijk element dat ontbreekt is het financiële perspectief. In hoeverre zijn al deze plannen en ideeën realiseerbaar? Ook de kaderbrief, bestuursrapportage en Meicirculaire geven ons inziens daar geen duidelijkheid over. Wij vinden dat de prioriteit nu moet liggen bij de dienstverlening naar onze inwoners, eerst het huis op orde en dan een raadsprogramma daarmee hadden we niemand tekort gedaan.

Collegeverklaring

Het college heeft met waardering kennisgenomen van het raadsprogramma. Voor onze nieuwe gemeente wordt een mooie ambitie neergelegd waarmee raad, college en organisatie aan de slag kunnen. In uw programma is veel aandacht voor het samenspel van onze gemeente met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Daar hecht het college ook veel belang aan en zij zal daar de komende vier jaar ook invulling aan geven.

Tenslotte vragen wij nadrukkelijk – als nieuwe gemeente na een herindeling - om aandacht voor fasering van de ambities in deze raadsperiode en de financiële ruimte die beschikbaar is voor het realiseren van de in het raadsprogramma opgenomen ambities.